

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 327
van **LUDWIG VANDENHOVE**
datum: 12 mei 2020

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Onroerend erfgoed - Handhaving

Aansluitend op verschillende mondelinge vragen in de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed op donderdag 7 mei 2020, zou ik graag wat meer informatie hebben over de handhaving met betrekking tot onroerend erfgoed.

Graag had ik de evolutie over de laatste 10 jaar gehad.

1. Hoeveel personeelsleden zijn er specifiek bezig met de handhaving van dossiers met betrekking tot onroerend erfgoed?
 - a) Hoeveel van hen behoren tot de eigen administratie en hoeveel maken deel uit van de cel Handhaving sinds deze operationeel is?
 - b) Werken zij per provincie? Zo ja, is het dan mogelijk de cijfers per provincie te krijgen?
2. Hoeveel processen-verbaal zijn er opgemaakt?
 - a) Hoeveel daarvan hebben geleid tot vervolgingen/veroordelingen door het parket/de rechtbank?
 - b) Hoeveel daarvan hebben geleid tot een bestuurlijke beboeting?
3. Hoe worden die bestuurlijke boetes vastgesteld?
4.
 - a) Hoeveel zogeheten inbreuken zijn er geweest?
 - b) Wat is de juridische interpretatie van een inbreuk?

ANTWOORD

op vraag nr. 327 van 12 mei 2020

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. a) Binnen de Vlaamse administratie gebeurt de handhaving m.b.t. onroerend erfgoed door de afdeling Handhaving van het departement Omgeving, het agentschap Onroerend Erfgoed en de door de VR aangeduide ambtenaar bevoegd voor het verlijden van de akte van minnelijke schikking.

Het agentschap Onroerend Erfgoed geeft zelf raadgevingen en aanmaningen en biedt inhoudelijke en juridische expertise aan de afdeling Handhaving. Er zijn zeven personeelsleden formeel bevoegd om raadgevingen en aanmaningen te verstrekken. De overige taken (waaronder de inhoudelijke voorbereiding van een dossier) zijn echter verspreid over een groter aantal medewerkers (erfgoedconsulenten, erfgoedonderzoekers en juristen) als onderdeel van hun ruimer takenpakket.

De afdeling handhaving van het Departement Omgeving telt zeven personeelsleden (5,2VTE) die de verantwoordelijk zijn voor de harde handhaving van het decreet onroerend erfgoed. De harde handhaving wordt ingezet bij ernstige schendingen of indien een aanmaning niet tot het gewenste resultaat leidt. In totaal wordt 3,9 VTE ingezet voor het inspecteren en maatregelen nemen en 1,3 VTE voor beleidsondersteuning en juridische ondersteuning.

- b) Sinds 1 januari 2018 is de werking van het agentschap Onroerend Erfgoed niet meer georganiseerd per provincie, maar vanuit drie regio's (West – Oost – Noord).

De personeelsleden van de afdeling Handhaving zijn als volgt over de provincies verdeeld:

Provincie Limburg: 0,4 VTE
Provincie Antwerpen: 0,8 VTE
Provincie Vlaams-Brabant: 0,6 VTE
Provincie West-Vlaanderen: 1 VTE
Provincie Oost-Vlaanderen: 0,5 VTE

Opvolgen juridische procedures: 0,6 VTE (voor alle provincies)

Handhaving beleidsondersteuning: 1,3 VTE

2. De processen-verbaal zijn als volgt verdeeld over de provincies:

	Limb.	Antw.	VL.-Brab.	W.-VL.	O.-VL.	Totaal
Aantal PV's	50	113	101	97	143	504
Vervolging / veroordeling door parket / rechtbank	11	25	16	17	24	93
Bestuurlijke beboeting	1	0	0	2	0	2

3. De inspecteur onroerend erfgoed kan bij de meeste inbreuken overgaan tot het opleggen van een exclusieve administratieve geldboete (artikels 11.2.4 en 11.2.5 onroerenderfgoeddecreet). Ook voor enkele misdrijven kan de inspecteur onroerend erfgoed overgaan tot het opleggen van een geldboete, in dit geval is er sprake van

een alternatieve administratieve geldboete (artikel 11.2.6 onroerendergoeddecreet). Ik verwijs hiervoor naar het onroerendergoeddecreet

Het gros van de vastgestelde schendingen van het onroerendergoeddecreet komen echter niet in aanmerking voor administratieve beboeting. Dit verklaart de discrepantie tussen het aantal vaststellingen en het aantal bestuurlijke geldboetes.

Een alternatieve administratieve geldboete kan bovendien enkel worden opgelegd indien het parket beslist om niet over te gaan tot vervolging of indien het parket niet binnen de opgelegde termijn aan de inspecteur onroerend erfgoed laat weten of zij al dan niet wenst over te gaan tot vervolging. Inbreuken komen niet in aanmerking voor een strafrechtelijke vervolging. Voor het opleggen van een exclusieve bestuurlijke geldboete dient dan ook geen beslissing van het parket te worden afgewacht.

De inspecteur onroerend erfgoed zal steeds overgaan tot de opstart van een beboetingstraject in de dossiers betreffende een alternatieve bestuurlijke geldboete. Voor de dossiers die in aanmerking komen voor een exclusieve bestuurlijke geldboete zal de inspectie onroerend erfgoed op grond van haar prioriteiten en eventueel ook de prioriteiten van het Agentschap Onroerend Erfgoed vastleggen of en in welke dossiers een beboetingstraject zal worden opgestart.

Bij de opstart van een beboetingstraject zal het dossier worden toegewezen aan een inspecteur onroerend erfgoed die geen vaststellingen (opstellen proces-verbaal of verslag van vaststelling) heeft gedaan in het betreffende dossier. Op deze manier kan de beslissing tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete met de nodige onpartijdigheid genomen worden.

De vermoedelijke overtreder zal bij de opstart van het beboetingstraject steeds een brief ontvangen waarin wordt meegedeeld dat er een onderzoek loopt om een bestuurlijke geldboete op te leggen. De vermoedelijke overtreder krijgt via de brief ook de mogelijkheid om binnen de dertig dagen een verweer in te dienen of om een verhoor te vragen.

Rekening houdende met het verweer van de vermoedelijke overtreder zal de inspecteur onroerend erfgoed vervolgens een beslissing opstellen om al dan niet een bestuurlijke geldboete van een bepaald bedrag op te leggen.

In de eerste plaats zal de inspecteur onroerend erfgoed nagaan of de schending toerekenbaar is aan de vermoedelijke overtreder. Indien dit het geval is, zal vervolgens de hoogte van de geldboete worden vastgesteld. Hiervoor wordt rekening gehouden met de ernst van de feiten, de frequentie en de omstandigheden

Voor alternatieve geldboetes is het maximale bedrag decretaal begrensd op 400 000 euro (80 000 euro vermeerderd met opdecimen). Voor exclusieve geldboetes is het maximale bedrag decretaal begrensd op 80 000 euro (10 000 euro vermeerderd met opdecimen).

4. a) Aantal inbreuken per provincie :

Limburg: 0
Antwerpen: 0
Vlaams-Brabant: 0
West-Vlaanderen: 0
Oost-Vlaanderen: 1
Totaal: 1

b) Inbreuken in de zin van het onroerendergoeddecreet zijn welbepaalde schendingen van het onroerendergoeddecreet die buiten de strafwet in de strikte zin vallen. Zij kunnen daarom niet strafrechtelijke vervolgd worden. Zij kunnen enkel bestuurlijke gesanctioneerd worden. Inbreuken staan tegenover misdrijven die wel strafrechtelijke vervolgd kunnen worden.

Het vrij recente onderscheid tussen inbreuken en misdrijven in het onroerendergoeddecreet is overgenomen uit de wetgeving met betrekking tot milieu en ruimtelijke ordening waar dit al langer bestaat.

Het onroerendergoeddecreet stelt in artikel 11.2.4 vast welke schendingen inbreuken uitmaken. Uit de memorie van toelichting blijkt dat de categorie van inbreuken werd afgelijnd met het schaderisico als primair criterium¹. Bij de in het onroerendergoeddecreet als inbreuk ingedeelde delicten is het risico op schade aan erfgoedwaarden afwezig of verwaarloosbaar, waardoor deze categorie vooral de negatie van louter administratieve verplichtingen omvat². Aanvullend werd ook de ernst van de schending en de daarmee verbonden strafwaardigheid als criterium gehanteerd³.

¹ Zie bv. Parl.St. VI.Parl., 2012-2013, 1901/1, 81.

² Parl.St.VI.Parl., 2012-2013, 1901/1, 80-81.

³ Parl.St.VI.Parl., 2012-2013, 1901/1, 80.